

"با توسعه کمی و تنوع ابزاری، تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی از طریق ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۵ از ۱۱۷ همت عبور کرد"

با توجه به نیاز روز افزون واحدهای تولیدی به سرمایه در گردش و به دنبال اقدامات و تمهیدات این بانک جهت توسعه ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید، پشتیبانی هدفمند از تولید و حمایت از بخش مولد و کارآفرینان بدون تشدید پایه پولی و به صورت هدایت‌شده به سمت فعالیت‌های مولد اقتصادی، میزان تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی از طریق ابزارهای نوین تأمین مالی زنجیره تولید در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۵ از ۱۱۷ همت فراتر رفت که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل (۸.۲ همت) رشد قابل توجهی را نشان می‌دهد.

جدول ۱ - عملکرد کلی ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید در چهار ماهه نخست سال ۱۴۰۵ (هزار میلیارد ریال)

ردیف	ابزار	چهارماهه نخست سال ۱۴۰۴	سهمیه ابلاغی سال ۱۴۰۵	چهارماهه نخست سال ۱۴۰۵					درصد تغییر
				فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	جمع	
۱	اوراق گام	۵۹.۲	۲۲۰۰.۰	۱۲۶.۹	۳۷.۸	۱۰۰.۱	۵۳.۰	۳۱۷.۸	۴۳۶.۸
۲	برات الکترونیکی زنجیره تولید	۲۲.۳	۲۵۰۰.۰	۶۶.۳	۲۱۷.۳	۲۹۰.۷	۱۷۱.۰	۷۴۵.۳	۳۲۴۲.۲
۳	کارت رفاهی متصل به اوراق گام*	۰.۹	۱۳۰۰.۰	۱۴.۲	۲۳.۳	۲۱.۴	۲۴.۵	۸۳.۴	۹۱۶۶.۷
۴	فاکتورینگ	۰.۰	۷۰۰.۰	۰.۰	۶.۸	۱۰.۷	۷.۵	۲۵.۰	-
جمع		۸۲.۴	۶۷۰۰.۰	۲۰۷.۴	۲۸۵.۲	۴۲۲.۹	۲۵۶.۰	۱۱۷۱.۵	۱۳۲۱.۷

*مبلغ مزبور صرفاً مربوط به بانک رفاه کارگران می‌باشد.

نمودار ۱ - عملکرد ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید در چهار ماهه نخست سال ۱۴۰۵ (هزار میلیارد ریال)

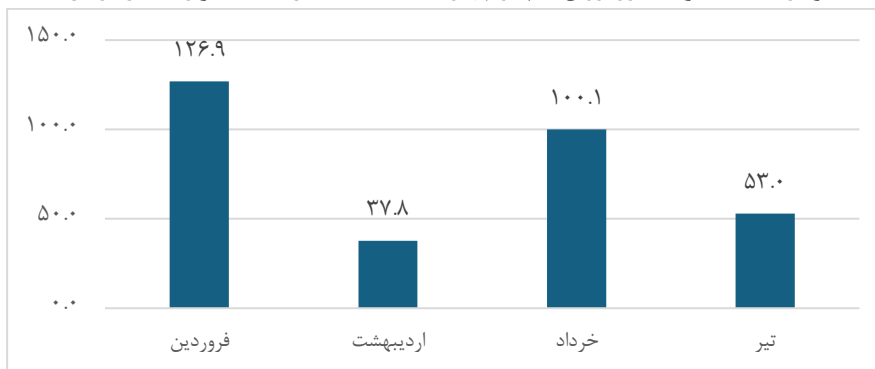
افت عملکرد ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید در تیرماه نسبت به خردادماه سال جاری عمدتاً متأثر از مواردی از قبیل اختلال سامانه‌ای برخی از بانک‌ها، مشکلات تبادل پیام میان سامانه‌های مربوط به برخی از ابزارها و ... بوده است.

۱- اوراق گواهی اعتبار مولد (گام):

در سال جاری دامنه استفاده از اوراق گام به عنوان یکی از ابزارهای اصلی تأمین مالی زنجیره تولید در مقایسه با مدت مشابه سال قبل در میان بنگاه‌های اقتصادی گسترش یافته است که نشان‌دهنده نقش مؤثر این ابزار در کاهش وابستگی بنگاه‌ها به تسهیلات بانکی و هدایت اعتبار به بخش مولد اقتصاد است. بر این اساس سهم اوراق گام به عنوان اولین ابزار تأمین مالی زنجیره تولید در تأمین مالی سرمایه در گردش بنگاه‌های

اقتصادی کشور از ابتدا تاکنون، در صنایع متنوعی از جمله خودروسازی، لوازم خانگی، صنایع غذایی، دارو و درمان، بازرگانی، فلزات از ۱۸۲ همت فراتر رفت.

نمودار ۲ - عملکرد صدور اوراق گام در چهار ماهه نخست سال ۱۴۰۵ (هزار میلیارد ریال)

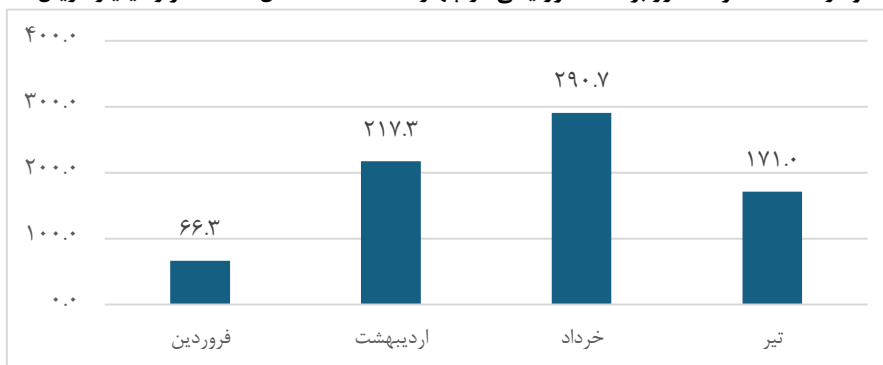

۲- برات الکترونیکی زنجیره تولید:

برات الکترونیکی زنجیره تولید با قابلیت انتقال در طول زنجیره و تنزیل از ابتدای سال ۱۴۰۴ جهت تأمین مالی سرمایه در گردش اشخاص حقیقی و حقوقی عملیاتی شده است. در حال حاضر ۱۳ بانک شامل بانک‌های صادرات ایران، سپه، صنعت و معدن، تجارت، ملی ایران، ملت، رفاه کارگران، سینا، پارسیان، شهر، کشاورزی، سامان و پاسارگاد با دسترسی به زیرساخت مربوطه قادر به صدور برات الکترونیکی زنجیره تولید می‌باشند. عمده استفاده از برات الکترونیکی زنجیره تولید جهت تسویه معاملات صورت گرفته در حوزه‌های مربوط به صنایع فولاد، دام و طیور، خودرو، محصولات پالایشگاهی، لوازم خانگی، عمران و توسعه شهری، مواد غذایی و انتقال آب می‌باشد. در راستای گسترش کاربرد این ابزار و تسهیل تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی، ضمن فراهم سازی بستر لازم جهت تسویه معاملات اعتباری انجام شده در بورس کالا و بورس انرژی، فاز دوم ابزار شامل امکان انجام انتقال بخشی و تنزیل بخشی راهاندازی و مستندات فنی مربوطه در اختیار شبکه بانکی کشور قرار گرفته است.

با رفع موانع فنی، صدور برات الکترونیکی زنجیره تولید در ۴ ماه اول سال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۲۴۲.۲ درصد افزایش داشته و مجموع برات الکترونیکی صادره از ابتدای سال جاری تا پایان تیر ماه به مبلغ ۷۴۵.۳ هزار میلیارد ریال رسیده است.

نمودار ۳ - عملکرد صدور برات الکترونیکی در چهار ماهه نخست سال ۱۴۰۵ (هزار میلیارد ریال)

۳- کارت رفاهی متصل به اوراق گام:

در راستای افزایش قدرت خرید خانوارها، بانک مرکزی اقدام به طراحی ابزاری جهت تأمین مالی خانوار به صورت اعتباری و در قالب ابزارهای تأمین مالی اقساطی BNPL با عنوان "کارت رفاهی متصل به اوراق گام" کرده است تا تأمین مالی خانوار و بنگاه‌های اقتصادی به صورت یکپارچه صورت پذیرد.

نمودار ۴ - عملکرد صدور کارت رفاهی متصل به اوراق گام در چهار ماهه نخست سال ۱۴۰۵ (هزار میلیارد ریال)

پیش‌بینی می‌گردد تسریع در پیاده‌سازی این ابزار در سایر بانک‌ها، نقش بسزایی در توسعه تأمین مالی خانوار در چارچوب فروش اقساطی در بستر ابزارهای شبکه بانکی داشته و زمینه ایجاد رقابت با سایر روش‌های فروش اقساطی با کاهش قیمت تمام شده محصول برای خانوارها را در پی داشته باشد.

۴- مطالبات قراردادی (فاکتورینگ):

با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از شرکت‌های ارائه‌دهنده کالا و خدمات، محصولات و خدمات قابل ارائه خود را به صورت مدت‌دار به فروش می‌رسانند، لذا، انباشت مطالبات حاصل از قراردادهای منعقد شده همواره یکی از چالش‌های پیش‌روی آنها بوده است، از این‌رو استفاده از سازوکار فاکتورینگ می‌تواند راهکار مفید و مناسبی برای رفع نیاز نقدینگی و تأمین مالی شرکت‌های ارائه‌دهنده کالا و خدمات باشد. ضوابط پذیرش مطالبات قراردادی (فاکتورینگ) با هدف واگذاری مطالبات تأمین‌کنندگان و پیمانکاران از کارفرمایان به نهادهای مالی (شبکه بانکی) طراحی شده است و در چارچوب ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی تهیه و به شبکه بانکی ابلاغ شده است. در این راستا، پذیرش مطالبات قراردادی در چهار ماهه نخست سال ۱۴۰۵ به صورت غیر برخط جمعاً به ارزش ۲۵ هزار میلیارد ریال در بانک‌های ملت، رفاه کارگران، توسعه تعاون و صنعت و معدن بوده است.

نمودار ۵ - عملکرد پذیرش مطالبات قراردادی (فاکتورینگ) در چهار ماهه نخست سال ۱۴۰۵ (هزار میلیارد ریال)

در مجموع با عنایت به شکل گیری تدریجی منحنی یادگیری ابزارهای نوین در شبکه بانکی و فعالان اقتصادی و الزامات اقتصاد کلان در توسعه این قبیل ابزارها، انتظار می رود که به تدریج سهم این ابزارها در تأمین مالی بنگاه های اقتصادی و خانوارها افزایش یافته و زمینه تأمین مالی های مؤثر، هدفمند و با حداقل آثار نقدینگی فراهم شود که باعث بهبود کیفیت ترازنامه بانک ها از یک سو و تسهیل تأمین سرمایه در گردش بنگاه های اقتصادی در شرایط تنگنای اعتباری از سوی دیگر می شود.